

SZENTES és VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár:
negyedévre 1 forint 25 kr., félévre 2 forint 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
L. t. 306. sz., Sonnenfeld Sámuel úr házában,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt árjegyzék szerint számít fel.

Muszka gazdálkodás.

Lapunk mult vasárnapi számában e címen mutattunk rá a Szentes város háztartásában folyó fejletlen gazdálkodásra, mely előbb-utóbb a tönkhez fog vezetni — és erre a cikkünkre felel meg a »Szentesi Lap« f. évi 36-ik számában Szűrszabó Nagy Kálmán városi adópénztáros, bizonyítani akarván: milyen tévesek a mi számadataink és ennek következtében természetesen az a konklúzióknk is, mintha a város pénztáránál levő állandó pénzzavarának nem a rossz adózási viszonyokban, de a muszka gazdálkodásban kellene okát találni.

A »Szentesi Lap« szerkesztősége megjegyzést is fűz a pénztáros cikkéhez, amely — szerinte — szigorúan tárgyilagos felvilágosítása a helyzetnek.

Hát hiszen, meg vagyon írva régtől: »boldogok a hívők és együgyűiek, mert övék a mennyország;« — s megengedjük, hogy a »Szentesi Lap« szerkesztőségének hite szerint ez a felvilágosítás csakugyan szigorúan tárgyilagos. Minket azonban a pénztáros cikke csak arról győzött meg ismét, hogy minden eddig sem kételkedtünk soha, hogy számadatokat nem nehéz

tetszetősen és úgy csoportosítani, kényünk-kedvünk szerint — hogy e csoportosításból a kívánatos kedvezőbb eredményt, a magunk előnyére kihántsuk.

Mikor valamiről írni akarunk, mi nem ezt vesszük a magunk részéről sinórmértéknek, mert újságírói tisztünket lelkiismeretesen szeretjük teljesíteni és nem a látszat, de a valóság az, amit kidomborítani igyekszünk, kivált ott, hol a nyilvánosságra hozottakért a felelősség egész súlyát érezzük vállunkon nyugodni.

Engedje hát meg Szűrszabó Nagy Kálmán városi adópénztáros, hogy az ő végnélküli számsorozatot egy kissé felderítsük. Talán maga is meg fog akkor győződni: mennyivel hasznosabban tölthette volna el azt az időt, melyet szigorúan tárgyilagos felvilágosításai megírására pazarolt és hogy milyen kevéssé sikerült neki ezzel a — szerencsen mosdatás.

Abban igazat adunk a szerencsen mosdatónak, hogy a f. évi kirovások alapján a hátralékot megállapítani teljesen lehetetlen.

De a mi hírlapi cikkünk nem is ezt célozta, hanem csupán annak

a kitétetését, hogy 1894-ben kedvezőbbek voltak Szentesen az adózási viszonyok mint 1893-ban, amennyiben az előbb jelzett évben sokkal több községi pótdadó folyt be, mint az utóbbiban.

Ez pedig semmiesetre se bizonyítja azt, mintha az adózó polgárok 1894-ben kevésbé voltak volna képesek vagy akartak megfelelni az adófizetési kötelezettségüknek; hanem igenis bizonyítja ennek éppen az ellenkezőjét, azt, hogy képesek is voltak, akartak is fizetni és ezek szerint a közpénztár örökös pénzzavarának éppen nem lehet oka az adók kisebb összegben bevételezése.

Am hogy szólaltassuk meg mi is a számokat — a szerencsen mosdató pénztáros nyomán.

Igaza van. 1893-ban a községi pótdadó-kirovásunk 111,732 forint volt, ennyire lett a magasabb előirányzatból helyesbítve.

Ehez járult 1892. évi hátralékban 24,929 frt és 1893. évi szaporulatban 3,043 frt: összesen tehát 139,704 frt volt volna 1893-ban a községi pótdadóból bevételezhető, amiből miután tényleg befolyt 103,219 frt, — 8593 frt pedig leíratott: 1894-re tehát hátralékban maradt 27,892 frt.

TÁRSAS.

Albrecht főherceg és a rabbi.

Az 1853-ik év szeptember első napjainak történet.

A budai királyi várak elfogadó-termeinek előszobája telve volt magas méltóságokkal. Püspökök, magasrangú katonatisztek és kiváló főnemesek jöttek-mentek, szorongatták egymás kezét, kettesben vagy nagyobb csoportokban csevegtek halk hangon, várva a pillanatot, mikor Magyarország polgári és katonai helytartója, Albrecht főherceg elé audienciára mehetnek be.

Egy ablakfülkében, szorosan egymáshoz tartva állt egy csoport kihallgatásra jelentkező, kik ugyancsak élesen elütöttek a többiek fényben csillogó, szintarka vegyületétől.

Középpütt egy agg katolikus lelkész nyulánk, magas alakja, a derekát övező széles piros szalag jelezte a papi hierarchiában elfoglalt rangját, mellét a Ferenc József-rend keresztje ékesíté, hófehér bozontos szemöldéi alól okos szempár tekintett ki a magas ives ablak üvegén, el a széles Duna folyamán át, az akkor még szerény Pest felé. Szorosan az espereshez simulva állt

egy meggörnyedt agg rabbinus, szegényesen öltözve, süvegét az egyik kezében tartva, míg a másik kezét szívére szoritá, mintha csak megfékezni akarná a rettegés, a fájdalom és nyomorúság bent tomboló érzelmeit, melyek halovány, dült vonású arcán élénken tükröztek vissza.

Az Úrnak még egy harmadik szolgája, egy szintén élemedett református lelkész is állt a rabbinus mellett, a falazat márványlapjához támaszkodva. E három körül mozgolódott nyughatatlanul két szürkeszakálú zsidó, míg egy tőzsgyökeres magyar paraszt, hófehér hosszú hajjal övezett fejét büszkén hátravetve, karjait egymásba öltve, szemmel látható érdeklődéssel nézegette végig a körülötte nyüzgő fényes társaságot. Ez a hét ember messziről, az alsó Tisza vidékéről jött fel ide és szintén sorát várták a felség bátyjánál nyerendő audienciának.

Végre ismét megnyílt az elfogadó-terem szárnyas ajtója, egy csillogó diszruhába öltözött főúr, mellén rendjelekkel, hagyta el mely hajlongások közben a termet. A szolgálattelvő szárnységéd most a 7 tagú társaságnak intett, mert ezeken volt a kihallgatás sora.

Mély sóhaj tört fel a rabbinus kebléből, tekintete oltalmat esdekelve révedezett

az esperestől a református lelkészhez és ettől a deputáció többi tagjához, kik különben szintén szemlatomást elfogódottak valának.

— Batorság, testvér! suttogá az esperes a rabbinus felé s ezzel az előtérbe tolt társát, a csoport elére.

A következő pillanatban a rabbi, jobbján az esperessel, balján a református lelkészszel, holthaloványan s egész testében remegve állt Albrecht főherceg előtt.

— Mi a kívánságuk, jó emberek? kérdezte a főherceg szokott előékeny modorában, ahogy a kérelmezők szótlannal álltak előtte.

— Császári excellenciád!... Királyi Felség!... akadozott a rabbinus, aztán hirtelen elállt a szava, nagy, fénylő könyecseppek gyöngyöztek alá fájdalomdült arcán, le hosszú, hófehér szakálába.

Az esperes, mélyen meghajolva a főherceg előtt, szólott helyette:

— Császári, királyi fenség, kegyeskednék megengedni, hogy szegény testvérem helyett az Urban alázatosan felszólalva, szomorú sorát előadjam.

— Beszéljen főtisztelendőség! felelt a főherceg, nyájasan tekintve végig a magas papi alakon.

Hogy mi az 1893. évi kirovást 121,926 frtban vettük fel, onnan van, mert nem a végleges költségvetés, de a költségelőirányzatot számtételét állítottuk le a kombinációnkba.

De most lássuk tovább.

1894-re, a tényleges és megyeileg jóváhagyott költségvetés szerint, nem — mint a pénztáros úr állítja 126,632 frt, hanem csupán 116,499 frt volt — a szükséglet fedezésére pótdóiban kirovandó. Vegyük ehhez az előző évekből felgyült 27,892 frt hátralékot és a 2069 frt szaporulatot, úgy fogjuk akkor találni, hogy ez évben pótdó-jövedelemből 146,460 frt volt várható, amiből tényleg be is folyt 109,442 frt s leiratot 3734 frt, mit a várható bevételből leütvén, az év végén, 1895-re átvezetendő hátralékként csupán 33,284 frt tünik ki és nem 43,417 frt, mint a szerencsés pénztáros úr írta, aki itt csak csekélyke 10 ezer frttal számította el magát a szerencsés mosdatás előnyére.

Magára a megdönthetetlen tényre, hogy 1894-ben tényleg több községi pótdójt bevételeztek, mint 1893-ban, — ezek a számcsoportosítások semmi befolyással nincsenek ugyan; de azért folytatjuk a következtetést, pusztán annak a bizonyításra végett: milyen háládatlan munka az, amelyre az adópénztáros a fejét, a szerencsés mosdatásban adta.

Ha a fentjelzett 3 év adózási viszonyainak végeredményét tekintjük: látjuk, hogy a hátralékok rendszeresen szaporodnak fel évről-évre. Így 1892-ről 93-ra a hátralékszápolat 3031 frt, 1893-ról 94-re pedig már 5,392 frt, vagyis 2361 frttal több.

Hát mi megengedjük, hogy ez a körülmény alkalmas a fölülete-

sen gondolkozók és számítók félrevezetésére és lehet, hogy a szerencsés mosdató pénztáros úr ezekre számított, — de aztán alaposan el is számította magát.

Mert ez esetben a látszat csal. Csal pedig azért, mert míg 1893-ban 8593 frt adóhátralék iratott le mint behajthatatlan, addig 1894-ben az ilyen leírás csak 3734 frt, vagyis 4858 frttal kevesebb volt, ellenben míg 1894-ben a szaporulat csak 2069 frt addig 1893-ban 3043 frt és így 974 frttal több volt; már pedig e két tételnek az összesítése, 5833 frtban busásan fölözi az 1893. és 94. évnek hátralékszápolatai közt, látszólag az 1894. év hátrányára mutatózó 2361 frt különbözetet.

A pénztáros úr keservesen felépített számcsoportosításai ime ilyen tarthatatlanok, amint hogy tarthatatlan az az állítása is, mintha különböző évek adóhátralékaiból — összesítésükben — megítélhető volna: melyik év adózási viszonyai voltak kedvezőbbek?

Igenis, megítélhető ez az adóhátralékból is, de csakis az esetben, ha redlisan, úgy ejjük meg a számadást, ahogy fentebb mi cselekedtünk.

Voltaképpen pedig az adózási viszonyok a legegyszerűbben mindig a bevételekből és nem a hátralékokból ítelhetőek meg. És ha 1893-ban Szentés város pótdó-bevétele 103,219 frt, ellenben 1894-ben 109 ezer 442 frt volt, akkor ehhez nem kell se pénztárosi, se semmiféle pénzügyi tudomány annak a megítéléséhez, hogy 1894 adózási viszonyai 6200 frttal kedvezőbbek az 1893. éviéknél. Hogy aztán az többlet az 1894. évi kirovásból, vagy az előző évi hátralékokból folyt-e be? ez mitsem változthat a mérleg kedvező voltán.

Van azonban még egy fokmérő

juk itt fenséged előtt, ahogy isten előtt is bizonyítanánk, hogy testvérünkön súlyos bántalom, nagy igazságtalanság esett. Megkönyörültünk elhagyottságán és felbátorítottuk, hogy velünk együtt jelenjék meg császári fenséged előtt, igazságot, segínyt, oltalmat esedezni!

*

A főherceg figyelemmel hallgatta az esperes beszédét, aztán némán jártatta végig tekintetét a kérelmező görnyedt alakján és kisérőin, szóltan gondolkozva, mintha csak lelkiük legmélyén akarna olvasni.

Némi szünet után a főherceg az espereshez fordult és ujjával az agg lelkész mellén levő rendjelt érintve, kérdezte:

— Főtisztelendőségem legkegyelmesebb urunk kegyének egy jelét viseli. Mily alkalommal nyerte el ezt a kitüntetést?

— Oh, császári fenség! Ezt voltaképpen az én szegény öreg barátomnak, a rabbinusnak köszönhetem. Önfeláldozó hűsége nélkül meg se értem volna ő felsége legmagasab kegyének e jelét.

— Beszéljen világosabban

— 1849. április havában volt, felelt az esperes, észrevehető zavarral sütte le szemét; mint katolikus lelkész — nem akartam — a Debreceből jött — egy bizonyos al-

az adóviszonyok kedvező vagy kedvezőtlen voltak megítéléséhez és ez az, ha a tényleges kirovást egybevetjük a tényleges bevételekkel.

Ha ezt az összehasonlítást meg tesszük, tapasztalni fogjuk, hogy 1893-ban 111,732 frt kirovás mellett a bevétel 103,219 frt volt, a kevesebbet tehát 8523 frt, míg 1894-re a kirovás 116,499 frt, a bevétel pedig 109,442 frt volt és így a kevesebbet csak 7057 frt, vagyis az előző évi kisebb kirovás nagyobb hátralékot tüntet ki, az utóbbi év nagyobb kirovásával szemben. Ebben pedig olyan kritérium van a két év adózási viszonyainak, amely ellen semmiféle szerencsés mosdatás se használ. Ezt a tényt sem elferdíteni, sem megtagadni semmiféle számoszlopokkal nem lehet.

Persze, mi pusztán annak a demonstrálására irtuk meg „Muszka a gazdálkodás” című előző cikkünket, hogy milyen hivatalos hazudozás az, ha a közpénztár üres voltát a rossz adózási viszonyokkal akarják mentegetni, mert egyébként felzohoghatott volna azt is, hogy egyéb bevételi viszonya is kedvezőbb volt Szentésnek 1894-ben mint 1893-ban, nevezetesen a piaci helypénz-jövedelme, melyből — az ugyanez évre adott pótköltségvetés szerint 3500 frttal volt több a bevétel az előirányzatnál.

Hogy a szükséglet is nagyobb volt az előirányzatnál, ezt mi nem vonjuk kétségbe és nem is állítottuk, hogy a tényleg bekövetkezett szükséglettel szemben több folyt volna be 1894-ben, mint az előző évben.

Am, hogy a szükséglet ilyen tettelesen nagyobb volt az előirányzatnál: ezt állítottuk s állítjuk ma is és éppen ebben van a kimosdatni akart — muszka gazdálkodás.

kalomból tartandó — templomi istentiszteletre vonatkozó — parancsot teljesíteni. És — rossz idők voltak azok akkor, a szenvedélyek felkorbácsolva — a feltüzelt, lázongó tömeg bizonyára darabokra tép, ha derék barátom, a rabbinus nem rejt el lakásán mig hatósági oltalom alá nem adhattam magamat, mely katonai fedezet alatt küldött Szegedre várórságba. A szegedi csata után kiszabadulva, visszahelyeztek hivatalomba és ő felsége érdememen felül jutalmazott meg e kitüntető érdemrenddel.

*

Ismét hosszú szünet következett, mely alatt a főherceg le nem vette tekintetét az egyszerű zsidópapról, aki ősz fejét még mélyebben meghajtvá, felváltva törülgette le homlokáról a kövér izzadságcseppeket és szeméből a gyöngyöző könnyeket.

Vége a fenség megtörte a csendet s a mélyen lesújtott rabbi vállát megveregetve, mondá:

— Vigasztalódjék meg, jó öreg! Menj haza békén és nyugodtan. Úgye most már az én kezemben van, nem fog egy hajszála se meggörcsülni. Szavamra mondom!

S aztán az esperessel, majd a többivel is kezét fogva, a következő emlékezetes szavakat mondá:

A megyei vasút jövedelme. Egy éve volt októberben, hogy a Csongrádvármegye kezdeményezésére megépült szentes-vásárhelyi vasutat átadták a forgalomnak; egy üzleti év statisztikája fekszik hát előttünk, melyből megítélhetjük a vasútvonal jövedelmező és életképes voltát.

Mikor ezt a rövidke vonalat a forgalomnak átadták, voltak, akik sötét színnel festették annak meddő jövedelmezőségét és erősen allították, hogy az azon való forgalom a gépek és kocsik fűtő- és kenőanyag-árát sem hozza majd meg. Sőt mikor többen azt bizonyították, hogy e vonalon a személyforgalom is hoz majd üzleti hasznot, — maguk a megnyitáson résztvevő magasrangú vasutasok is mosolyogva vontak vállat, megjegyezvén, hogy biz a személyforgalom más, nagyobb vonalakon is alig fődözi a fenntartás és üzemeltetés költségeit, nem hogy még haszonnal járna.

Hát a tamaskodókat most a'aposan lecáfolja az elért eredmény, mely — mondhatjuk — minden várakozást fölülmul.

Mert nemcsak, hogy az új megyei vasút első üzleti éve, a viszonyokhoz mért tisztességes évi jövedelemmel zárult, de az üzleti statisztika azt is igazolja, hogy a forgalom e vonalszakazon egyre növekedően van és aligha csalódunk, mikor előre megmondjuk, hogy 2—3 év múlva az üzleti tisztajövedelem elegendő lesz a befektetett tőke amortizálására.

De beszéljenek a statisztika számadatai.

1893. novemberi jövedelem	1812	frt	87	kr.
» decemberi »	2000	»	30	»
1894. januári »	1676	»	80	»
» februári »	1482	»	43	»
» márciusi »	1737	»	09	»
» áprilisi »	1679	»	83	»
» májusi »	2044	»	65	»
» júniusi »	1759	»	73	»
» júliusi »	1790	»	—	»
» augusztusi »	2070	»	05	»
» szeptemberi »	2282	»	05	»
» októberi »	2679	»	79	»

Az első üzleti év tiszta nyeresényho-

— K ö s z ö n ö m mindannyi ó-
j u k n a k szivemből, kik itt a vállas
e g y e t é r t é s e s t e s t v é r i s é g m e g h a t ó k é p é t t á r t á t o k e l é m, m e l y
l e k e m e k o l y a n j ó l e s i k! — M e n-
j e n e k h a z a n y u g t o n, f o l y t a s s á k a s z e r t e t
é s b é k e n e m e s m u n k á j á t é s t a n í t s á k h i t s o r-
s o a i k a t p é l d a a d á s u k k ö v e t é s é r e; h i r d e s s é k
n e k i k, h o g y i s t e n n e k a m a g a s b a n é s f e l s é g
e s u r a l k o d ó n k n a k i t t l e n t a f ö l d ö n e z z e l
s z o l g á l n a k l e g i n k á b b. U j b ó l f o g a d j á k a s z i-
v é l y e s k ö s z ö n e t e m e t! M e n j e n e k b é-
k é b e n!

Kevés mondanivalónk van még.
A fentváolt kihallgatás hétfői napon történt s a lelkiattya ellen fondorkodó zsidó hitközség kultuszfeljárósága már pénteken este megkapta a hatósági útastitást, hogy a következő nap szombati istentiszteletére az egész hitközséget behívja a zsinagógába, meghallgatni az ország kormányzójától leérkezett egy fontos határozatot.
E határozat, melynek kihirdetése végett a szolgabíró, két szuronyos zsandár kíséretében, hivatalos öltözkében jelent meg a zsinagógában, azt a szigorú parancsot tartalmazta, hogy az elbocsátott agg rabbi visszahelyezendő az állásába, melybe őt az ország-

zama e szerint 23015 frt 59 kr és miután az építési tőke, beleszámítva az állami hozzájárulást és az utólag felvett függő kölcsönt is, 781.207 frt 73 kr volt, kitűnik, hogy a szentes-vásárhelyi vasút már az első üzleti évében 3 százalék tiszta jövedelmet hozott, amiből — tekintve a forgalom állandó növekedését — bizton megalkotható a jövő képe, hogy t. i. a megyei vasút rövid időn ammortizálni fogja — jövedelmében — önmagát.

Még csak azt jegyezzük meg, hogy e tiszta jövedelem nagyobb részét a személyforgalom adja meg, ami fényesen igazolja azokat, akik e vasútvonalat így kívánták, a községek bevonásával kiépíteni, ahogy tényleg kiépült.

Városház-építés. Szentes város holnapi közgyűlésének napirendjére ki van hát tűzve a városház-építés kérdése és a polgármester a közgyűlést meghívóval együtt kiosztatta az építési bizottság kinyomtatott tervezetét is az építkezés helye, mikéntje és az építési tőke mi módon leendő fedezése tárgyában.

Két terv van a bizottsági jelentésben. Egyik szerint a városháza a mai telkén és a Jurenák-ház helyén épülve fel, 300.000 frtba kerülne, mely összeg kölcsön útján levan biztosítandó, e kölcsön törlesztésére szolgálva az állami adóhivatal elhelyezése után várható 600 frt bér és a gimnázium államosításával a mai költségvetésben felszabaduló 8000 frt, összesen 8600 frt és így a közpénztárt ezenkívül évi 7400 frt terhelni.

A másik terv szerint a városház a takarékpénztári épület és a Jurenák-ház telkén épülne. Itt a költség a telekvásárlásokkal együtt 387000 frt volna, melynek kölcsöne az épületben elhelyezendő bolthelyiségek, takarékpénztár és állami adóhivatal összesen 5200 frtba felvett évi béréből és a gimnázium államosításával felszabaduló 8000 frtból volna amortizálandó, mi mellett a közpénztárra évi 4300 frt teher is hárulna.

Az tűnik hát ki e tervekből, hogy a városra mindenképen gazdaságosabb az utóbbi, t. i. ha a takarékpénztár és a Jurenák-ház telkén építjük fel a városházát, csak hogy abban van a bökkenő, hogy nem tudjuk: honnan merítette az építőbizottság a jövedelmezőség számadatait?

Ha a takarékpénztári épületben elhelyezett boltok mai bérösszege szolgált a számítás

kormányzó hatalmi szava élethossziglan visszaiktatta.

Továbbá ajánlatott a hitközségnek, a nyomorúságos heti 10 bécsi forint papi fizetésnek — melyet az agg rabbinus 36 éven át kapott — ezutánra pengő pénzben való kifizetése; végül pedig hatóságilag alappított meg a stóla is, melyet a rabbinus eddig — hívei tetszése és szeszélye szerint élvezett csupán. E stólak behajtása hivatalból a kultuszfeljáró kötelességévé tétetett.

Szóval: minden irányban határozottan körvonaloza lett a rabbinus működési és hatásköre és a szolgabíróság lett kötelezve, minde rendelkezések betartása fölött szigorúan őrködni.

Igy történt, ahogy elmondtuk 1853. szeptember napjaiban. A kihallgatás jelentének főszereplői bizony már 25—30 év előtt sorra sirba hullottak. S im az isteni gondviselés most a kihallgatást adó nemeslelkű főherceget is kiszolgáltá az élők sorából. A szegény zsidó rabbinus e történetének tanú nincsenek immár az élők között. Gyermekeik azonban, kik időközben bizonyonnyal nagyapák lőnek, bizonyíthatják a történet igaz voltát, melyet apáiktól hallhattak.

Mi a magunk részéről olyan egyszerűen és cicoma nélkül adtuk elő az egész-
szel,

alpjául: ez csak az esetben realis, ha az feltehetőlegre nézve már az építkezés megkezdése előtt van határozott megállapodásunk a kereskedőkkel. Mert különben látjuk, hogy a piacterükon levő bolthelyiségeknek ma sem akad felnek sem bérleje és az a kereskedő, akit az építkezéssel vagy 2 évre kibolygatunk a mai üzletfélszékéből, ha arra a két évre más-
hol — szintén a piacterén helyezkedett el és látja, hogy ott prosperál, bizony a mi szép szemekéint nem ered újból neki az üzlete átköltöztetésével járó kellemetlenségeknek.

Szerintünk tehát ma, e tervnél csak a takarékpénztár által megajánlott évi 1000 frt és az állami adóhivataltól várható évi 600 frt vehető realisan biztosított jövedelemnek.

Ugyancsak fiktív tételnek kell tekintenünk a gimnázium államosításával felszabaduló évi 8000 frtot is, mely komolyan legfőlebb 6000 frttal vehető ma számításba.

Röviden: mi komolyabb elaborátumot várunk a kiküldött bizottságtól és a magunk részéről nem is javasolhatjuk soha, hogy a most adott tervezetek alapján a közgyűlés a városház-építés ily formájába beleljen.

Gazdasági viszonyaink.

Hónapok óta súlyos gazdasági állapotokról beszélnek úgy a fővárosi napilapok, mint a gazdasági szakközlönyök, sőt azok egyményelgike gazdasági válságról is beszélt, mely beköszöntőfélben van.

Kétségtelen, hogy súlyos idők nehezdedtek a gazdaközönség vallaira s erős megpróbáltatásnak van kitéve a föld népe; de a gazdasági válságról terjesztett hírek, leg-
alább nálunk még nagyon koraiak.

Ennek kétségtelen bizonyítéka a földnek még mindég nagy ára, mely a közelmúlttal összehasonlítva, bár némi esést mutat, ami magyarázatát a rossz természetben leli, mindazonáltal még mindig szerfelett magasnak mondható — jövedelméhez arányítva és joggal mondhatjuk, hogy a jelen viszonyok közt a föld a tőkék elhelyezésére és jövedelmekedésére a legkevésbé alkalmas s minden más ipari- vagy kereskedelmi vállalat jóval gyümölcsözőbb a földművelésnél.

A föld ezen esekély hozadékának előidézésére különféle okok folytak be, melyek között mindenesetre tekintélyes helyet foglal el határunkon az előző években előfordult jégverés, az utána következő aszály és az ideit csapás: a hesszeni légy. De ezek mellett nagy mértékben csökkentette a földbe fektetett tőkék jövedelmezőségét azon

ahogy éppen az illető agg rabbinus fiától hallottuk.

Röviden annyit jegyzünk meg csupán meg, hogy a község, melyben e rabbi működött, Csongrád megyében van és Szentesnek hívják.

Az a k o r i római katolikus esperes, aki oly nemes, valóban keresztényi szeretettel fogta pártul a szorongatott zsidó rabbinust, L e e b M á t y á s volt, a református lelkes, aki az emberszeretet szent művészen társul szegődött: K i s s B á l i n t, a parasztbíró pedig K r i s t ó N a g y J á n o s.

E két utóbb nevezettnek utódaik ma is köztiszteletben álló lakói S z e n t e s n e k és kétségkívül visszaemlékeznek még erre az esetre, melyben A l b r e c h t főherceg n e m e s l e l k ű s é g e o l y szépen nyilatkozott meg.

Azt hisszük, olvasóink is örömmel fogadják e kis visszaemlékezését a multnak, mely alkalmosszerűen vált most, hogy A l b r e c h t főherceg nemes szive dobogni megszűnt s holttetését atyái mellé helyezték a bécsi kapucinusok temploma alatt levő császári kriptában.

körülmény is, hogy a kamatláb alább szálltával a tőkék a földeket özönlötték el, mi által azoknak ára rendkívül magasra emelkedett, a minék természetes következménye az lett, hogy a föld többet most sem teremtven mint előbb, a nagyobb vételárra kevesebb kamat jutott a termésből; s ha a tulajdonos haszonbérbe adta földjét, a haszonbéri összeg is csekély percentnyi kamatját képezte befektetett tőkéjének.

Közreműködött végre a föld csekély jóvedelmezőségének előidézésére az alacsony búzaár, melyhez hasonlóan nem igen ért még gazdaközönségünk s a melynek szabályozására a föld bármely államának búzatermése döntő befolyással nem bírhat.

A beállott súlyos gazdasági viszonyok számlása kormányunk gondja s foglalkoznak azzal államférfinak s gazdasági szaktekinélvünk; de ezen országos szempontból történő javítása gazdasági viszonyainknak a mi speciális helyi viszonyainkat távolról sem fogja oly nagy mértékben javítani, mint azt mi magunk tehetnénk.

Ezen javítást az eddig követett gazdasági rendszerünk megváltoztatásával érhetjük el. Eddigi gazdasági rendszerünk a búzatermelésre volt fektetve, más terményt nagyobbára házi szükségletre vagy gyakran csak azért produkáltak, hogy a talajt a búzatermelésre pihentessük. Fő jóvedelmi forrásunkat a búzatermelés képezte, jószágtenyésztésünkkel nem nagyon dicsekedhetünk s az nem is nagyon sokat jóvedelmezett.

Ezen gazdasági rendszerünkön most már elodáztatlanul változtatnunk kell s nagyobb súlyt kell fektetnünk az új jóvedelmzőbb termények produkálására is, minő például a cukorrépa, len, kender stb. Jól tudjuk, hogy népünk idegenkedik ezen jóvedelmzőbb termények kultiválásától s reheszen változtat azon gazdasági elvén, a melyben az apai háznál felnőtt; de a viszonyok kényszerítő hatalma erőt fog rajta venni.

Búzáunkat egy új ellenség támadta meg, a hessenzi légy, mely ellen az eddigi gazdasági tapasztalatok szerint csakis aratás után való azonnali felszántással védekezhetünk, a mi meg a nyári legelő elvesztésével jár.

Lelküismeretesen fel kell tehát karolnunk elhanyagolt jószágtenyésztésünket. Jól tudhatjuk, hogy a jégverés esztendőjében határunk bérloínék egy részét ez kárpótolta a búzatermelés elvesztéséért s ez tartotta fent.

Meg kell honosítani a söre s különösen a disznóhízalást, mely utóbbi segélyvel kukoricánkat is másfél annyival értékesítjük, mint most. Ha erre egyesek gyengék: álljanak társaságba többes s az eredmény bizonyára kedvezőbb lesz.

Ujdonságok.

Szentes, 1896. március 3.

— **Személyi hírek.** Vadnay Andor dr. főispán a f. hó 1-én Budapestre utazott, honnan holnap érkezik haza Szentesre. — Csató Zsigmond dr. alispán csütörtökön érkezett haza erdélyi útjából.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete közgyűlést tart holnap délelőtt 9 órakor, a túl a kurcai tapácsteremben. E közgyűlés tárgysorozatából kiemeljük, mint érdekesebbeket, a következő ügyeket: A városház-építéshez szükséges telkek adásvételi szerződéseinek jóváhagyása és az építkezés elhatározása. — Czító Ferenc mérnöknek a hivatalos állásáról való lemondása. — Az üresedésbe jött központi kiadói hivatal betöltése tárgyában tanácsai előterjesztés. — Az inség enyhítésére szükséges intézkedések megtevése. — A kőresi és tiszai halászat bérletének jóváhagyása.

— **Inségakció.** A Vadnay Andor dr. főispán elnöklete alatt, Szentes város tanácsával, az inségek segélyezése tárgyá-

ban tartott kétnapos tanácskozás eredménye az lett, hogy határozatba ment a munkanélküliek foglalkoztatása a város részéről addig is, míg az időjárás valamelyest enged a mostohaságából és a társulat is megkezdheti a földmunkát, no meg a tavaszi gazdasági munka is megindul. A foglalkozás, mit az inségek levőknek a város ad, — faásás és galyázás, 50 kr napibér és a vékony galyák megfizetése fejében. Az első napon, ahogy ezt a kérelmezőkkel tudatták, nem igen tett szert nekik ez a határozat és nem akarták sehogy belátni: miért dolgozzanak ők, mikor a vásárhelyi inségek munka nélkül is kap pénzgegyét. Nem is jelentkezett a városi munkára ez első napon csak két inséges, de már a másodikon jobb belátásra tértek és tegnap már mintegy 138-an álltak munkába a városnál, mely mellett a nyomorban levők közt egyre oszti ki ingyen galy tűzfát. — Pallavicini örgróf eddig — mint értesülünk — túzrévalon kívül — 500 hektoliter rozsozt osztatták ki a megyebeli inségek közt. Károlyi Tibor gróf pedig Vásárhelyen állítottat népkonyhat, melyen naponta több száz embert latnak el meleg étellel.

— **A dorosmai parlament.** A dorosmai ösztatlan közbirtoklajdonosai f. hó 1-én tartották a mezőrendőri törvény értelmében, szervezkedő közgyűléseit a város háza közgyűlési termében. Az érdeklődők száza zsufolásig megtöltötték nemcsak a tágas termet, hanem a folyosókat is. A közbirtokossági közgyűlésen Mátéffy főszolgabíró elnökölts a tapintatos és törvényes eljárásával, a többeknél mutatkozott farsangvégi hangulat dacára, komoly és higgadt tárgyalás menetét biztosította s méltán rászolgált azon elismerés és jegyzőkönyvi köszönetre, melyet a közgyűlés egyhangulag szavazott meg neki. Pedig a hangulat meglehetősen igazgató volt. Az osztók és nem osztók mérköztek s igyekeztek a most már jogérvényes bírói ítélet folytatn foganatosítandó eljárásnál saját embereiket alkalmazni. A gyűlés nagy többséget igazolt az úgynevezett osztók, a dr. Holló Lajos által képviselt birtokosok részéről. Elhatározottat egyhangulag, hogy a közbirtokosság eddigi szervezetét fentartja s az ügyek vezetését nem bizza az előjárásra, s egy bizottság küldetett ki a szervezeti szabályok kidolgozására, mely a március hó 29-ére kitűzött közgyűlés elé fog terjesztetni elfogadás végett, amidőn a közbirtokossági elnök, jegyző, pénztárnok meg fognak választani s a 12 tagból álló közbirtokossági tanács is meg fog alakítani.

— **Esküdtzéki tárgyalás.** A Burián Lajos polgármester által lapunk társ szerkesztője: Bánfalvi Lajos ellen hivatalból megindított sajtóperben holnap lesz a vég-tárgyalás a szegedi kir. törvényszék, mint sajtóbíróság előtt. A sajtóperre okot lapunk múlt évi 4-ik számának »Hatosági bizonyítványgyára« című vezércikke szolgáltattott, melyben Bánfalvi élesen bírálta meg azt a két hatósági bizonyítványt, melyek egyikét a polgármester Pintér Gyulának erkölcsi bizonyítványként, másikat pedig a saját fölöttes hatósága ellen Sima Ferencnek, sajtóperben leendő felhasználás végett adta ki. Hivatalból, hatósági személy ellen elkövetett rágalmas és becsületsértés miatt levén a sajtóper indítva, vádoltának a törvény a bizonyítás jogát biztosítja. Ez esküdtzéki tárgyalás, persze, megcseszerre nagy érdeklődést kelt és feszült kíváncsisággal tekintenek annak kimenetelére.

— **Esküdvők.** A helybeli járásbírósg fiatal albirója: dr. Pallai Zoltán február hó 28-án vezette oltárhoz a Budapesti belvárosi

plébánia templomban B a u s c h e k Gizella kirasszonyt, B a u s c h e k Bpesti hátulajdonos szeretelmétől, szép leányát. S c h e n k Armin vásárhelyi kereskedő pedig ma délelőtt esküszik örök hűséget a helybeli izr. imaházban Gunszt Mariska kirasszonnyal, Gunszt Lipót helybeli vasárú-kereskedő kedves leányával.

— **Közvetlen összeköttetés Szentes és Szeged közt.** Az utazó közönség nagy része nem bír még tudomással arról, hogy már február 1-je óta közvetlen vasúti összeköttetés van Szentes és Szeged közt, amennyiben a Szentesről délelőtt fél 9 órakor induló vonat bemegy Szegedre, az útasoknak Vásárhelyen át sem kell szállaniuk és Szegedre érkeznek fél 12 órakor délben. Onnan ugyane vonattal kijöhetnek délután 3 órakor és — szintén átszállás nélkül itthon vannak Szentesen esti 6 órakor. Egyidejűleg felhívjuk az utazó közönség figyelmét arra is, hogy Szentesről Szegedre vagy Szegedről Szentesre közvetlen utazó jegyet is válthatnak a pénztárnoknál, még pedig valamely olcsóbban, mintha Szentesről külön Vásárhelyig és ott külön Szegedig váltának jegyet.

— **Elhalasztott hangverseny.** A jótékony nőegylet által, a varmegyeház nagyertermében ma délutánra tervezett hangversenyt — melynek tiszta jóvedelme a szentesi inségesek javára fog szolgálni — az előkészültre való idő rövid volta miatt egy héttel elhalasztották és így a hangversenyt a f. hó 10-én, a jövő vasárnap délután tartják meg. A műsorozat sincsen még véglegesen megállapítva és így azt valószínűleg csak lapunk legközelebbi számban lesz alkalmunk közölni. Tekintve a némas emberbaráti célt, melynek érdekében a jótékony-nőegylet ezt a hangversenyt rendezte, nincs kétségünk benne, hogy az úgy anyagilag mint erkölcsileg fényes sikerű leend.

— **Eljegyzés.** Csató Kálmán dr. ügyvéd, a napokban megtette el magának Kolozsváron, dr. Kolozsváry Sándor ottani egyetemi tanár kedves leányát, Kolozsváry Ilonka kirasszonyt.

— **Viszik a legényeket.** A f. hó 1-én vette kezdetét Szentesen az idei újoncoszás, mely meg a holnap és holnapután napot fogja igénybe venni. Az eredmény — mint értesülünk, a lehető legjobb s az emberanya, mely sor alá kerül, olyan kitűnő, hogy az első napon a megvizsgáltak mintegy 50 százalékát találtak katonai szolgálatra alkalmasnak. Besoroztak az első napon 77 és a második napon 49 újoncot; e napon már a második korosztály vizsgálatát kezdték meg. Most folyik a sorozás Dorosmán is s aztán egyfelől Csongrádon, másfelől Szegváron folytatják, úgy hogy e hó első felében az egész megye területén befejezik az újoncoszást, ami annyival előnyösebb mint az előző évek gyakorlata, mert így a tavaszi mezei munkát sem gátolja a sorozás alá kerülőknek is hozzátartozóiknak ezzel való lekötöttsége. A szentesi újoncoszálnál polgári elnökként Csató Zsigmond dr. alispán, a dorosmainál pedig Ónody Géza várm. árvaszéki elnök működik.

— **Katonai lóvásár.** Szentesen a f. hó 31-én katonai lóvásárt tartanak, amelyre annyival inkább felhívjuk a jószágterítő gazdák figyelmét, mivel miniszteri utasítás folytán, legelső sorban is a lótenyésztőktől fog a katonai bizottság vásárlásokat eszközölni.

— **A vásárhelyi szocialista zendülőköpöre.** A hódmező-vásárhelyi szomszédokat erősen feszélyezi, hogy a múlt évi apr. 22-én megtörtént zendülés vezetői és felbujtói ügyében, márc. 5-én, a vég-tárgyalás a hódmező-vásárhelyi székház bizottsági termében tartatik meg. Szántó Kovács János szocialista agitátor és társai felett tehát otthon, az általuk megtámadott vörösház épületében mond

a szegedi törvényszék delegált büntető osztálya ítéletet, de ez sok bajt okoz a jó szomszédok rendőrségénél. A szegedi törvényszék elnöke ugyanis átírt a terem átengedése végett, s levélben tudtul adta a hatóságnak, hogy ő ugyan gondoskodik a tettesek felkíséréséről, őrzéséről, de a közbiztonság további feladata a vásárhelyi rendőrségre vár. Ugylátszik azonban, hogy Nagy Sándor vásárhelyi főkapitány nem bízik Andrásaiban, mert bent járt Szegeden s a teendő felől Muskó törvényszéki elnökkel, Dobák főügyészi helyettesel, sőt a csendőrsparancsnoksággal is tárgyalt. Odaát ugyanis nagy csoportosulástól és Szántó Kovács János, valamint társai elítélteése esetén zavaroktól tartanak s erős kárhatalomnak, még talán katonaságnak kirendelését is szükségesnek vélik.

— **Adomány a Kossuth-szoborra.** A szentesi önálló szabóiparosok, a február 25-ki tanvenciamuk felerészét, 5 frtot azzal küldték be szerkesztőségünkhez, hogy ez az összeg a helybeli Kossuth-szobor alapja javára szolgál és így juttassuk ezt rendelkezés helyére. Midőn ezen összeg vétele nyilvánosan nyugtázzuk, egyidejűleg közöljük a szíves adományozókkal, hogy az 5 frtot Szentes város polgármesteri hivatalához küldtük be a jelzett célra.

— **A gyilkos lányok elítélve.** A kisteleki 4 gyilkos leány fölött, kik **F a r a g ó** Albert kisteleki mesterembert, az egyik gyilkos leány főlegényét megölték és kifosztogattak, — február hó 27 énült törvény a szegedi kir. törvényszék bünténylő bírósága. A monstre bűnügy iránt óriási volt a közönség érdeklődése és ez az érdeklődés nem lankadt egy pillanatra sem, bár esti 8 óra volt, mikor a bíróság az ítéletet kihirdette. Ez ítélet szerint **O r o s z** Mari, aki a gyilkos tett felbujtója volt, gyilkosság és rablás büntette miatt kétél általi halálra sújtották, míg **B a l á z s** Mari és **B a l á z s** Juli, gyilkosság büntette miatt 15—15 évi fegyházat, **B a l á z s** Teréz pedig, akit rákényszerítették, hogy a rémes tetben közreműködjék, 2 évi fegyházat kapott. **O r o s z** Mari védője **B a l a s s a** Ármin dr., **B a l á z s** Mari és Juli védője **R e i n i g e r** Jakab, **B a l á z s** Teréz védője pedig **K e l e m e n** Béla dr. volt. A három előbb nevezett főlebbezett az ítélet ellen s terhükre a kir. ügyész: **D o b á k** Béla főügyész helyettese is; míg **B a l á z s** Terka megnyugodott az ítéletben.

— **Egyleti élet.** A »Szentesi Iparos-Ifjak Önképző-Köre« a f. évi február hó 24-én tartotta évi rendes közgyűlést, melynek egyik fontos tárgyat képezte: a tisztviselői, választmányi és rendező-tagok megválasztása. Egyhangúlag választották meg az összes tisztviselőket és pedig: Rác Zsigmond elnök, Simon Eduárd alelnök, Kormány Lajos jegyző, Hunyadi Sándor pénztárnok, Hollósy János gondnok, Kovács György könyvtárnok és Németh Elek karnagygyá; — szótöbbséggel megválasztottak a választmányi tagokká: Dömsödi Pál, Török József, Pintér Balint, Borbély László, Korsós Tóth Sándor, Szathmáry Pál, Lakos Sándor, Hajdú János, Berényi Sándor, Csillag Ármin, Farkas Antal, Gerecz Lajos; pótválasztmányi tagokká: Bajkai Lajos, Pethő László, Szigethy Zoltán, Tóth Lajos, Danesó László, Untermüller Ernő; — rendező tagokká: Berényi Gergely, Gerecz János, Bajkai Balint, Földvári Nagy István, Rakóczy Ferenc, Szathmáry Sándor, Halász János, Hanka György; pótrendező tagok: Vass Mihály, Kotymán István, Kúti János, Szalai Pál, Szépe Sándor és Dósi Molnár Antal. — Az »Önképző-Kör« új választmány a f. évi február hó 28-án tartott első ülésén elhatározta, hogy a kör kebelében alakult »Daloskör« a f. évi március

15-ikét a vármegyeház nagytermében fogja megünnepelni néhány hazafias dal elénekelésével és egy alkalmi felolvasással, esetleg szavallattal; a műsorozat összeállításával a karnagyot bízták meg; — továbbá március 15-én este a »Kör« saját helyiségében társas-vasorát, ingyen bor felszolgálása mellett rendez. Az aláírási levek már kibocsátottak, a rendezőség minden egyes tagjánál aláírhatni. Belépődíj férfiaknak 1 frt 20 kr, nőknek 1 frt. Ezen körülményre felhívjuk a résztvevni óhajtok figyelmét annyival inkább, mivel az aláírási levek begyűjtése rövid záros határidőhöz van kötve.

— **Gazdáját keresik.** A szabó-iparosok február 28-iki vigalma alkalmából a mulatság helyén 1 drb. fejre való fekete női terméket és egy drb. női salát találtak. Az előbbit **K i s s** Sándortól, az utóbbit az I. 48-as népkör vendégfőosztól veheti át a magat igazoló jogos tulajdonos.

— **Hangverseny a szomszédban.** Hódmező-Vásárhelyen gazdag és változatos műsorozatú hangversenyt rendez a f. hó 9-én az ottani dalegylet, szép asszonyok és lányok közreműködésével. A hangversenyt, melynek belépő-díja 1 frt, tánc követi. A rendező bizottság ez estélyi sikere érdekében, melyen a partoló tagok jegyei érvényesek, mindent elkövet s a vidékről is sok vendéget varnak.

* **Figyelmeztetés.** Midőn a nagyközönség figyelmét Ungváry László ceglédi hírnemes gyümölcsiskolájának tui számunkban közzétett hírdetésére felhívánk, különben kiemelyk, hogy ez a száz-
ezrekre menő mindenféle nemesevemen felül még mintegy 1.500.000 darab 1—2 3 éves gyümölcsfavadone van eladásra kézen, még pedig: körte, alma, birs, doucin, paradicsom, szilva, prunus-mirabolana, Saint-Julien, bésztercei szilva, eper, saj-meggy, sárgabarack, mandula és kökenyéből.

* **Zongorát, pianinót és harmóniumot** a legkisebb bel és külföldi gyártmányokat, legnagyobb választékban és a legújánosabb feltételek mellett csakis **Heckenast Gusztáv zongoratermében** lehet beszerezni **Budapestben, Kityő-útca 7. sz. alatt.** Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a régi jóhírnevűnek országoserte elismert cégre, melynek külön e célra épített termeiben legnagyobb raktára van minden izlesnek megfelelő kiállítású, fekete, dió vagy matt fából faragott vagy vésett díszítésű zongorák, pianinók és harmóniumoknak. A külföldi elsőrendű gyárakból a világhírű »Scheidmayer fia« stuttgarti cég egyedül képviseltele, valamint a legjobbnak és legolcsóbnak ismert »Thuringia Organ Comp.« harmóniumjainak forrártára van itt, valamint átjárt zongorák nagy választékban, melyekért öt évi jóállást vállal a cég. Árjegyzékét kívánatra díjmentesen megküldi.

Meghívás.

A szentesi kereskedő ifjak egyesülete összes pártoló és rendes b. tagjait folyó hó 3-án, vasárnap délutáni 2 órakor tartandó értekezletre van szerencsém tisztelettel meghívni.

Szentes, 1895. március 2.

Buday Imre, titkár.

T Á R G Y:

A folyó hó 16-iki közgyűlésre tisztikar és választmányi tagok jelölése.

Közönet-nyilvánítás.

Mindazon ismerősök, barátok és rokonok — nemkülönben s kiválón a tanító kar, kik Szilágyi Farkas édes atyánk elhunytá — s f. hó 26 iki végzettség-tetele alkalmából részvételük bánatunkban vigasztalni — valamint megjelenséttikkel az elhunytat megiszelteli szívesek voltak: fogadják ezúton kifejezett leghálásabb köszönetünket.

Szentes, 1895. febr. 27.

A gyászoló család.

Nyilvános számadás

A szentesi önálló szabó-iparosok által a f. hó 25-én rendezett tanvenciam bevételei és kiadásairól. B e v é t e l e k: Belépődíj 2500

279 frt; felülfizetésekből 10 frt; összesen 290 frt 60 kr.

A jótékony célra felülfizettek: Kovács Lajos, Szűcs Sándor, ifj. Bajkai Balint, Farkas Gedeon, Antal József, özév. Kátay Ágostonné, Kiss Sándor, Dömösdy Józsefvé, Neumann Manó 50—50 kr; Borza Karolina kisasszony, Kanász N. Antal 1—1 frt; Tordai László 2 frt; Demeter Imre, Pítai Tamás 30—30 kr, Takács Lajos R. Varga Albert 20—20 kr, Füsti M. Sándor 10 kr, számadásbéli terménradt 40 kr; összesen 10 frt. Ugy a szíves felülfizetők s általában mindazok, kik megjelenséttikkel a vigalom sikerét előmozdítani szívesek voltak, fogadják öszinte köszönetünk nyilvánítását.

Szentes, 1895. február 28.

Kiss Sándor, vigalmi biz. pénztárnok.

Dömsödi József, vigalmi biz. elnök.

Irodalom.

A rohamosan fejlődő irodalmunk egyes-nesen a magyar olvasó közönség finomult ízlését mutatja. A magyar olvasó közönség kedvelt újságát ma már éppen úgy nem nélkülözheti, mint a mindennapi kenyert. A »Képes Családi Lapok« című szépirodalmi és ismeretterjesztő hetilap ezer és ezer család kedvelt lapja, még pedig úgy a polgárság mint a magasabb osztály körében. A »Képes Családi Lapok« szerkesztősége karöltve a kiadhatóval folyton arra törekszik, hogy e nagyfokú pártfogást nemcsak kiérdemelje, de fokozza is. Azért a »Képes Családi Lapok« mutattványosaimat kéni, mely megke-recsésre díjtalanul küldetik, egy családapa sem mulassza el, mert családtagjai minden szívé és lélekre nemesenható művet feltalálhatnak abban. Úgyszintén ifjú és idősebb hölgyek és urak is bátran megrendelhetik. A »Képes Családi Lapok« előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Bpest, Vadász-útca 14. sz. saját házában.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Gazdasági egyesületek ezredéves kiállítására.

Az ezredéves kiállításnak tervbe volt elhalasztása folytán a gazdasági egyesületek kiállítási ügye is hónapok óta stagnált. Most, hogy az ezredéves kiállítás megtartásához több kétség nem fűződik, a gazdasági egyesületek kiállításának végrehajtó bizottsága is hozzálatott a munkához és Budapestben a köztelken, folyó évi február hó 27-én tartott ülésén a kiállítás programjának részleteit is megvitátván, az előkészítő munkálatokat teljes eréllyel megindította. A kiállításra eddig 49 gazdasági egyesület jelentkezett, ezek közül 44 anyagilag is hozzájárul a rendezési költségek fedezéséhez. A felajánlott hozzájárulási összeg eddig 14,125 forint, mely összeg a program lényegesebb pontjainak megvalósítását már is lehetővé teszi.

A kiállítás tervezete a következő főbb pontokat öleli fel:

1. Megfog iratni az egyesületi élet monografiája oly módon, hogy ez működési területre általános gazdasági viszonyainak is jellemzetes ismertését nyújtja.

2. Bemutatattik a gazdasági egyesületek működésének befolyását a lo-és szarvasmarha tenyésztésre előtűntető grafikus térkép, lehetőleg ugyanez a tájfajta eloszlására nézve.

3. Bemutatattanak az egyes vidékek ki-váló és jellemzetes kultúrörvényei a talajjal együtt, melyben azok teremnek.

4. A tipikus lo-és szarvasmarha tájfaj-tákról modellek készíttetnek.

5. Illyen modellek készülnek az egyes-ületek működésének hatása alatt létesült, vagy kezletben lévő intézményekről és a gazdasági életre jellemző objektumokról.

6. Kiállítatnak a különböző vidékek tipikus földmivelő eszközei, lényképgyűjtem-nyel együtt, melyek ezen eszközökkel való banasmódot mutatják be.

7. Kiállítatnak a mezőgazdasági házi-
ipar nyerterményei, eszközei s kész cikkei.
Mindezekben a bizottság már a rész-letes programot is megállapította s határo-

zatokat hozott az anyaggyűjtés mikéntjére is. A program rövid idő alatt az összes gazdasági egyesületeknek meg fog küldetni. Az egyes részleteknek ezen alapon való végleges eldöntése s a program teljes egybeállítása céljából a bizottság az összes gazdasági egyesület titkárjait folyó évi április hó 7-ére hívja össze.

Az országos magyar gazdasági egyesület közéleti helyiségében kiállítási iródat nyit, mely az adminisztrációs teendőket ellátja s a bizottság határozatainak végrehajtását foglalatossítja.

Gazdasági és üzleti értesítés.

Szentes, 1895. március 2.

A tél igazi zordsággal — csak a mult hó utolján dühöngött, mikor a hóvatarok és a 13—15 R. fok hideg napirenden ivót és nem sokkal szelidebb kiadásban folytatja az idő zordságát gazdánk és munkásembereink zomorúságára, mert egyrészt a takarmány, másrészt a kenyér már egészen fogyatékán van. Különböznél gazdánk is igen kíváncsiak, hogy a három hónapos hótakaró alatt hogy telettek ki a vetések.

Piaci forgalmunk igen korlátolt, csak a takarmányra és a tüzevaló-adásvételére szorítokzik, mely utóbbi hallatlanul megrágt. — Egy 3—4 métermázsát tartalmazó kocsis széna ára 16—20 frt; egy közepes kocsis fűtéshez való szalma 7—8 frt.

A gabona-piacon búzát nem lehet látni, csak árpat és kukoricát, melyet vidékről hoznak be és helyi fogyasztásra vesz a lakosság — a helyett, hogy — mint más jobb időkben, eladna.

Az árak a következők:

Búza mmja 6 frt.
 Árpa köble 5 frt 60 kr.
 Kukorica köble 5 frt 80 kr. — 6 frt 20 kr.
 Zab köble 4 frt, mmja 6 frt 50 kr.
 Szalona mmja 42 frt.
 Hizottsertés tiszta vágásra 42 kr.

Szerkesztői üzenet.

Papp László — Szentes. A nyilvános számadás mai számunkra elkészt s így a jövő számban hozhatjuk csupán.

Vasúti menetrend.

Szolnok — H.-M.-Vásárhely.

Szolnokról indul 3 óra 55 perckor éjjel, 11 óra 55 p. délelőtt és 4 óra 35 p. délután.
 Pusztá-Tenyőről indul 4 óra 47 p. éjjel, 12 óra 41 p. délután és 5 óra 23 p. délután.
 Tisza-Földváról indul 6 11 p. reggel, 1 óra 59 p. délután és 6 óra 29 p. este.
 Kun-Szent-Mártonról indul 7 óra 10 p. reggel, 2 óra 52 délután és 7 óra 20 p. este.
 Tökérről indul 7 óra 41 p. reggel, 3 óra 23 p. délután és 7 óra 47 p. este.
 Szentesre érkezik 8 óra 15 p. reggel, 3 óra 45 p. délután és 8 óra 17 p. este.
 Szentesről indul 4 óra 50 p. éjjel, 8 óra 54 p. reggel és 5 óra 15 p. délután.
 Szegvárról indul 5 óra 13 p. reggel, 9 óra 09 p. délelőtt és 5 óra 39 p. délután.
 Mindszentről indul 5 óra 48 p. reggel, 9 óra 45 p. délelőtt és 6 óra 15 p. este.
 Vásárhelyre érkezik 6 óra 10 p. reggel, 10 óra 37 p. délelőtt és 7 óra 08 p. este.

H.-M.-Vásárhely — Szolnok.

Vásárhelyről indul 7 óra 40 perc reggel, 4 óra 10 p. délután és 8 óra 10 p. este.
 Mindszentől indul 8 óra 47 p. reggel, 5 óra 17 p. délután és 9 óra 17 p. éjjel.
 Szegvárról indul 9 óra 10 p. délelőtt, 5 óra 40 p. délután és 9 óra 40 p. éjjel.
 Szentesre érkezik 9 óra 30 p. délelőtt, 6 óra este és 10 óra éjjel.
 Szentesről indul 6 óra 05 p. reggel, 11 óra 37 p. délelőtt és 6 óra 20 p. este.
 Tökérről indul 6 óra 39 p. reggel, 12 óra 13 p. dél és 6 óra 52 p. este.
 Kun-Szent-Mártonból indul 7 óra 21 p. reggel, 12 óra 55 p. délután és 7 óra 31 p. este.
 Tisza-Földváról indul 8 óra 11 p. reggel, 1 óra 50 p. délután és 8 óra 14 p. este.
 Pusztá-Tenyőről indul 9 óra 17 p. délelőtt, 3 óra 01 p. délután és 9 óra 18 p. éjjel.
 Szolnokra érkezik 10 óra 40 p. délelőtt, 3 óra 48 p. délután és 10 óra 01 p. éjjel.

B.-Csaba — Szeged.

B.-Csabáról indul 4 óra 40 p. éjjel, 2 óra 13 p. délután, 7 óra 17 p. este.
 Orosházáról indul 5 óra 47 p. reggel, 3 óra 13 p. délután, 8 óra 32 p. este.

Vásárhelyre érkezik 6 óra 54 p. reggel, 3 óra 58 p. délután, 9 óra 21 p. éjjel.
 Vásárhelyről indul 7 óra 04 p. reggel, 11 óra 06 p. délelőtt, 4 óra 03 p. délután, 9 óra 26 p. éjjel.
 Algyőről indul 7 óra 43 p. reggel, 11 óra 38 p. délelőtt, 4 óra 25 p. délután, 10 óra 02 p. éjjel.
 Szegedre érkezik 8 óra 00 p. reggel, 11 óra 51 p. délelőtt, 4 óra 38 p. délután, 10 óra 20 p. éjjel.

Szeged — B.-Csaba.

Szegedről indul 3 óra 30 p. éjjel, 10 óra 30 p. délelőtt, 3 óra 10 p. délután, 6 óra 40 p. este.
 Algyőről indul 3 óra 51 p. éjjel, 10 óra 44 p. délelőtt, 3 óra 24 p. délután, 7 óra 06 p. este.
 Vásárhelyre érkezik 4 óra 27 p. éjjel, 11 óra 05 p. délelőtt, 3 óra 56 p. délután, 7 óra 50 p. este.
 Vásárhelyről indul 4 óra 32 p. éjjel, 11 óra 10 p. délelőtt, 4 óra 57 p. este.
 Orosházáról indul 5 óra 38 p. reggel, 12 óra 00 p. délután, 9 óra 38 p. éjjel.
 B.-Csabára érkezik 6 óra 37 p. reggel, 12 óra 53 p. délután, 11 óra 10 p. éjjel.

Nyiltér.

Laptulajdonos és felelős-szerkesztő: Dr. Máteffy Ferenc
 Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Alapítotatt: 1865-ben.

A legjobb

ZONGORÁK,

PIANINÓK

és

HARMONIUMOK

legelőszöbben kaphatók tökéletes jótállás mellett.

HECKENAST GUSZTÁV

hirneves zongora-eladási és kölcsönző intézetében.

6—1 BUDAPEST, IV., Kigyó-útca 7. sz.

Schiedmayer és fiai, leghíresebb zongorák és Thuringia Organ C. egyedüli képviselője,
 a világ legjobb és legelőszöbb harmóniumai — Árjegyzék ingyen.

Gömbös László gyógyszerész

I. tized 232. sz. házánál egy bolthelyiség, a Schiller-féle bolt mellett, azonnal haszonbérbe kiadó.

Értekezni lehet a tulajdonossal ugyanott. 2—1

Bérbe-adandók.

A „Szentesi Takarékpénztár” piactéri házában a úri-utcára nyíló Wellisch, és Szénási-féle bolthelyiségek, — a folyó évi április hó 24-ik napjától.

A feltételek megtudhatók az intézet üzlethelyiségében.

Szentes, 1895. március 1.

Várady Lajos,
 igazgató.

3—1

LUCERNA, LÓHERÉ, TAKARMÁNYRÉPA

eredeti ólomzárolt minőségben, baltacim, bükköny és fűmagvak legjobb minőségben leszállított áron kaphatók

FROMMER A. HERMANN utóda, mag-nagykereskedésében

Fő-üzlet:

V. Tükör-útca 5. szám.

BUDAPESTEN,

Fiók-üzlet:

VI., Andrassy-út 1. szám.

Tavaszi főárjegyzék kiváratra ingyen és bérmentve küldetik meg.

MEGHIVÁS.

A „Szentesi takarékpénztár“

f. évi március hó 6-ik napján, délelőtt 1/2 9 óraker, saját házában

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényesek ezennel tisztelettel meghívattak.

Tárgysorozat: 3-3

1. Igazgatósági jelentés.
2. Zárólegelvetés és a felügyelő bizottság jelentésével, nyereség felosztása és a felmentvény megszavazása.
3. Ügyészi jelentés.
4. Évi költségeloirányzat és leltár bemutatása.
5. Kérvények és indítványok tárgyalása, melyek a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal beadtak.
6. Az intézet házának városház céljára leendő eladása.
7. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítése két részvényes tag megválasztása.
8. Alapszabályok módosítása.

Szentes, 1895. február 13.

Kiss Zsigmond.
elnök.

Kivonat az alapszabályok 22. §-ából:

A közgyűlésen csak oly részvényes vehet részt, ki részvényecinek, vagy az erről szóló zálogjegyeinek az intézet hivatalabani felmutatása mellett igazolványát és szavazati jegyeit a közgyűlés előtti nap d. e. 12 órájáig már megszerezte és részvényeit a rendkívüli közgyűlés előtt legalább 15 nappal, a rendes közgyűlés előtt pedig 30 nappal saját nevére jegyezten átíratva.

Jegyzet. A közgyűlés tárgyai 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségébe kitéve, a részvényesek által megtekinthetők.

SARG orvostrendőrileg megvizsgált (Bizonnyalt Bécs, 1887. június 3.)

SOK MILLIÓ SZOR

kipróbálva és jónak találva, fogorvosok által ajánlva, egyúttal a legolcsóbb

Fogtisztító és ápoló-szer.

Kapható mindenütt.

40-15

Bérbeadandó bolthelyiség.

II. tized 11. szám alatt, Kalpagos Szabó Bálint házában, egy bolthelyiség szt.-György naptól több évekre bérbeadandó. Értekezni lehet ugyanott. a fenti szám alatt. 3-3

A kurca-parton levő Virághélez eladó; értekezhetni III. t. 260. sz. alatt. 3-2

241
Ki. 895.

Osongrádvárm. köziz. biz. h. elnökétől.

Hirdetmény.

Az algyői ártéri közúti fahíd 2822 frt 47 krral előirányzott kijavítási munkálataira, a várm. köziz. bizottság 829/894. számú határozata értelmében ezenel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek, s felhívom a vállalkozni akárokat, hogy a vállalati összeg 5%-ának megfelelő összegű bántpénzzel ellátandó zárt ajánlataikat legkésőbb f. évi március hó 16-ik napjának d. e. 10 órájáig hivatalomnál nyujtsák be annál is inkább, mert a később beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A terv és költségvetés a fent jelzett határidőn belől a rendes hivatalos órák alatt hivatalomban megtekinthetők.

Szentes, 1895. február 22.

Dr. Cicatricis Lajos,
h. alispán.

3-2

Zenélő sétatálcá,

Ujdonosság! elegáns tálcá, ércgombbal, melyen mindenki legott eljátszhatja a legszebb dalokat. Ujdonosság! Igen szép házi zenének vagy kirándulásoknál. Darabja csak 2 frt, utánvétellel, vagy az összeg előleges beiküldése mellett. Postabélyegeket közszépen fogadok el.

Ujdonosság! Kirberg O., Düsseldorfban a Rajna mellett.

Clayton & Shuttleworth mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

Locomobil és gőzszáplógép-készletek 2 1/2, egész 12 lóerőig, továbbá járgánycsúszógépek, tisztító-rosszák, konyhosók, kaszáló- és aratógépek, boronák, szénnyújtók.

„COLUMBIA“ a legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darátok, őrlő-maltnok.

Egyetemes aczál-ekék és minden egyéb 2 és 3 vasú ekék gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kiadatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Bérbe kiadó!

I. tized 237. számú házában a Jakó Mihály által bérbe birt, két bolthelyiség, két szoba, műhely és mellék helyiségekből álló lakás 1895. április 1-től fogva bérbe adandó.

Dr. Ecseri Lajos,
ügyvéd.

Meghívás.

A Szentesi kölcsönös segélyző szövetkezet 1894. évi március 3-án (vasárnap) délelőtt 9 órakor, a helybeli ipartestület (céház) termében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre úgy az 1892, 1893 és 1894 évi, mint a folyó évben belépett új részvényes tagok ezennel meghivatnak.

A közgyűlés tárgyai:

1. Igazgató jelentése az igazgatótanács 1894. évi működéséről s a szövetkezet üzleti viszonyairól.
2. A felügyelő bizottság jelentésével kapcsolatban az 1894. évi zárszámadás betérjesztése s úgy az igazgatótanácsnak, mint a felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása.
3. Az 1895. évi költségvetés tárgyalása.
4. A közgyűlés előtt legalább 3 nappal az igazgatósághoz benyújtott írásbeli indítványok tárgyalása.
5. Igazgató, aligazgató, 8 igazgatótanács tag és 5 felügy. bizottsági tagnak 3 évre választása.
6. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.

Az évi zárszámadás 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt a szövetkezeti tagoknak a hivatalos helyiségben rendelkezésére áll.

Szentés. 1895. évi. febr. 23.

Balázsovits Norbert,
igazgató.

2-2

GUMMI!

26-2

Eredeti párisi gummi és halhályag, finomságban és jószágban a legnagyobb igényt is feleltető, tiszta 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 és 8 fr. Bonts amer. (rövid) 3 és 4 fr. legfinomabb párisi hálgyázvas 2, 3, 4 és 5 fr. Nál preservatív, Hasse szerint 2 fr. Mensinger tanár szerint 2 fr 50 kr. drjba. Széküldés dístráció mellett lepecsételt levelekben, utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése után.

REIF J. BÉCS, I. Brandstette 3.

Praktikus mintagyűtemény uraknak, teljes 5 frt, kisebb 4, 3 és 2 frt. Argyezék zárt boritekben díjtalan. Magyarországi L. megrendelők 10 százalék áremendményt kapnak.

Arany érem Pécs 1888.

Kárpáti mellszőrp
köhögés ellen

mell- és tüdőbetegék részére.

Ezen szőrp mell- és torok-bajoknál, elnyálkásodás, rekedtség, idült hurut, inger és számrőköhögés, nehézségség, tudóvség, továbbá általános és gyomorgyengeségnél legjobb sikerrel használhatók.

A mellszőrp gyermekeknek is adható. Egy nagy üveg ára 80 kr, egy kis üveg 50 kr.

Kárpáti mellpasztillák.

Ezen pasztillák a Magas Tatrán található gyógyfűvek és gyökerekből készülnek, szintén legjobb sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknek. 1 doboz ára 25 kr.

Kárpáti mellthea.

Egy nagy csomag 10 kr, egy kis csomag 20 kr. Szintén kitűnő sikerrel használhatók a fentebb felsorolt betegségeknek.

Valodi minőségben kapható a készítő **MOLNÁR L. P. I.** gyógyszerésznél Kassán Szentesen, Gombós László gyógyszerárban.

20-1 (Telefon hálózat 5-ik szám)

A Richter-féle Tinkt. capsici GUMMI.

Ezen Horgony-Pain-Expeller néven is ismert, igazán népszerű házi-szer most már 25 év óta legjobb fájdalomcsillapító brüszelének fényesen bebizonyított közvényével, csúsznál, tagszagatásnál stb. nál. A föld összes országában nagy elterjesztést és biztos hitást következtében minden oldalról oly elismerést talált, hogy minden betegnek ajánlható.

A Tinkt. capsici composit. (Horgony-Pain-Expeller)

kimagasló állását a fájdalomcsillapító bebizonyítások között dadalmasan megtartotta, különféle felhajtás és utazatok dacára; ez bizonyára a legjobb bizonyíték arra nevé, hogy a közönség igen jól meg tudja különböztetni a jót a rossztól.

Hogy értéketlen utazatot ne kapjunk, bebizonyítás alkalmával vedjünk, a város horgonyra fejtendő és minden üveg ezen jegy nélkül, mint nem valódi visszautasítandó. A gyógyszerárakban kapható 40 kr., 70 kr. vagy 1 frt. 20 frt. árban üvegként. Budapestben **Török József** gyógyszerésznél.

Richter-féle gyár Radolstefhan, Tübingenban.

Mária-czelli Gyomor-cseppek

megszépen ltnak gyomor bajoknál. nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös széklet, lefűlés, savanyú, felbőgés, hamis, gyomorfégés, felesleges, nyálkaviduizálás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcsök stb.

Hathatós gyógyszernek bizonyított bejártásánál, a menyűben ez a gyomortól származott, gyomortalérlésnél ctekekkel és italokkal, gúszták, májgöcs és hámoroldásánál.

Emhelt bajoknál a **Mária-czelli gyomor-cseppek** evék óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használható utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerár Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék mektekíteni! Csak oly cseppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: "Valódiság bizonyított".

A Mária-czelli gyomor-cseppek valódián kaphatók

Szentesen Várad, Lajos, Podbradszky F. K-Sz. Mártonban Szilárdi, Karoly's Remetey Dusz-gyógyszerárban

Egy jó házból való fiú tanoncul azonnal felvétetik 3-2

Szentesen: Fabián Ármin bútorraktárban.

Hódi Jánosnak

a III. t. 180. sz. (Schranc-féle) házánál két rendbeli lakás, f. évi szt. György-naptól, több évre bérbeadandó. Értekezhetni a tulajdonossal.

Jó egészségét a ki szereti, forduljon a gyomor rontás avagy hulesből eredő bántalmak, — valamint azok szomorú következménye meggátálása szempontjából az általánosan nagy kedveltségnek örvendő, ártalmatlan és biztos házi szerhez, u. n.

Javitott kárpáti egészségi „labdacskok”-hoz

lében ezek föltűnjőnségén az egész belszerkezetnek működését állandó együttműködésben fenntartani, a menyűben a megkötött vért és gyomort felmelegítik, a fontos és epét, gyomorsavat és nyakot a legkellemesebb módon és természetes úton a belrendszerből kivetik, ez által az etelhez, italhoz való vágyat fokozzák; alhasi föltűvődést (szeket) eloszlatják és az ebből eredő gyomorszorulást, székrekedést, felbőgést, fej- és hátfájást, szédülést, tagszagatást, lázas állapotot megszüntetik. Alapos segélyt és biztos eredményt nyújtanak a kezdetleges és nyílt aranyérmél, gyomorhurut, vakaranyérmél, máj- és veselajoknál.

Eddig el nem ért kiváló jó tulajdonsága ezen labdacskoknak az, hogy oly szeliden hatnak, mitént még a legerzékenyebb természetűek is, a legkövesebb sem terhelhetnek meg általuk, mert sem undort, sem hasragást, csalárást nem okoznak.

Tek. gyógyszerés ur! Áz elemet fenntartó javított kárpáti labdacskoból ismét kerek négy tekerés, illetve 24 dobozokéval, posta-utánvét mellett. Tisztelettel, Pu-zia Szent-Margita. 1894. november 29-én, id Frank Károly, nyug. m kir. pénztárnok.

Egy 15 labdacskot tartalmazó dobozka ára 40 fillér; hat dobozok tartalmazó részben magyar, részben német utasításba csomagolt tekerés ára 2 korona; a labdacskok árához ha 25 fillér mellettelik, a megrendelt mennyiség bérmentve szállítatik. Eredeti készítményt csupán azon dobozka tartalmaz, melynek oldalán címerem pecsétnyomata, fenekén a törvényesen bejegyzett védjegy látható. E labdacskok kaphatók a készítőnél:

GÖMBÖS LÁSZLÓ gyógyszerésznél SZENTESEN, valamint a legtöbb gyógyszerárban.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél Budapest, Király utca 12 sz.)